

НАЦІОНАЛЬНА НАУКОВА МЕДИЧНА БІБЛІОТЕКА УКРАЇНИ  
НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ім. О.О. БОГОМОЛЬЦЯ  
КАФЕДРА СОЦІАЛЬНОЇ ГІГІЄНИ ТА ОРГАНІЗАЦІЇ ОХОРОНИ  
ЗДОРОВ'Я ПО ПІДВИЩЕННЮ КВАЛІФІКАЦІЇ КЕРІВНИХ КАДРІВ  
ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я



**Анатолій Миколайович Зелінський**

Біобібліографічний покажчик

Київ 2009

УДК 016:61(092) Зелінський  
З-494

У біобібліографічному покажчику представлено науковий доробок заслуженого лікаря, доцента Анатолія Миколайовича Зелінського.

До видання ввійшли бібліографічні описи друкованих праць за період 1965-1992 рр. Це книги, статті, матеріали про його життя.

Покажчик адресовано спеціалістам медичної галузі та всім, хто цікавиться історією медичної науки.

**Укладачі:**

Корнілова Л.Є.

Гулівець М. І.

**Комп'ютерний набір**

Кручко О. М.

**Відповідальний за випуск**

Остапенко Т.А.

Анатолій Миколайович Зелінський : біобібліогр. покажч. / Нац. наук. мед. б-ка України ; уклад. : Л. Є. Корнілова, М. І. Гулівець ; відп. за вип. Т. А. Остапенко. – К., 2009. – 24 с.

©Національна наукова медична бібліотека України  
© Національний медичний університет ім. О.О. Богомольця.

## Від укладачів

Черговий випуск біобібліографічного покажчика, присвячений 85-річному ювілею заслуженого лікаря, доцента Анатолія Миколайовича Зелінського.

Біобібліографічний покажчик містить науковий доробок, який налічує 82 наукових праці, біографічні дані та матеріали про А.М. Зелінського.

Наукові праці розташовані в хронологічному порядку й охоплюють період з 1965 по 1992 роки. На початку кожного року подано окремі видання автора, далі – статті з наукових збірників, матеріалів наукових конференцій та періодичних видань. Праці, в яких А.М. Зелінський був редактором розміщені в кінці хронологічного підрозділу і позначені «Ред.».

При підготовці покажчика використані каталоги та картотеки Національної наукової медичної бібліотеки України, електронні каталоги Національної бібліотеки України ім. В.І. Вернадського, довідники, бібліографічні джерела. Бібліографічний опис та скорочення слів здійснено за чинними в Україні стандартами.

Видання розраховане на організаторів охорони здоров'я, істориків медицини та всіх, хто цікавиться проблемами теорії та історії медицини.

Зауваження та побажання просимо надсилати за адресою: 01033. м. Київ, вул. Толстого, 7, Національна наукова медична бібліотека України

## Основні дати життя і діяльності А.М. Зелінського

6 листопада 1924 р.	народився в с. Жданівка Хмельницького району Вінницької області
1941 р.	закінчив Погребищенську середню школу
1942-1946 рр.	учасник бойових дій в складі Північного військово-морського флоту
1950 рр.	закінчив Вінницький медичний інститут ім. М.І. Пирогова.
1950-1951 рр.	завідувач Оратівським райздороввідділом і лікарем-інфекціоністом Оратівської районної лікарні
1951-1954 рр.	заступник завідувача Вінницького обласного відділу охорони здоров'я
1954-1970 рр.	інструктор, завідувач сектором, заступник завідувача відділом ЦК Компартії України
1965 р.	захистив кандидатську дисертацію на тему: "Опыт изучения нуждемости лиц 80 лет и старше в основных видах медицинской помощи и домах интернатах"
1970-1987 рр.	перший заступник Міністра охорони здоров'я України
1987-1993 рр.	завідувач кафедри соціальної гігієни і організації охорони здоров'я по підвищенню кваліфікації керівних кадрів охорони здоров'я Національного медичного університету ім. О.О. Богомольця

**Його життя і діяльність пов'язане з турботою про людей.  
(до 85-річчя від дня народження Анатолія Миколайовича  
Зелінського)**

6 листопада 2009 року виповнюється 85 років від дня народження видатного будівничого охорони здоров'я в Україні – кандидата медичних наук, доцента, заслуженого лікаря України Зелінського Анатолія Миколайовича.

Згадуючи сьогодні прожиті складні і буремні роки, можна тільки з повагою і шануванням щиро дякувати Анатолію Миколайовичу за самовіддану працю на ниві розбудови охорони здоров'я в Україні.

А. М. Зелінський народився 6 листопада 1924 року в с. Жданівка Хмельницького району Вінницької області в родині службовців. В 1941 р. закінчив Погребищенську середню школу. Війна стала на перешкоді подальшому навчанню. Він – учасник бойових дій у складі Північного військово-морського флоту. За участь у легендарних боях за визволення м. Печенги Анатолія Зелінського нагороджено однією з найвищих солдатських відзнак – медаллю « За бойові заслуги ».

А.М. Зелінський навчається у Чернівецькому, а потім у Вінницькому медичному інституті ім. М. І. Пирогова, який закінчив у 1950 р. Свою трудову діяльність А.М. Зелінський розпочав на посаді завідувача Оратівським районним відділом охорони здоров'я Вінницької області. В 1951-1954 роках працював на посаді першого заступника завідувача обласного відділу охорони здоров'я Вінницької області.

В 1954 р. А.М. Зелінського рекомендують до роботи в ЦК Компартії України. В 1954-1970 роках він – інструктор, зав. сектором, заступник завідувача відділом ЦК Компартії України.

Подальший трудовий шлях А. М. Зелінського пов'язаний з Міністерством охорони здоров'я України. З 1970 по 1987 рік він працює на посаді першого заступника Міністра охорони здоров'я України. Багаторічна плідна діяльність А.М. Зелінського в галузі охорони здоров'я позначена якісними, кількісними зрушеннями, оновленням та зміцненням системи охорони здоров'я. В цей час за його безпосередньої участі було багато зроблено для реформування та зміцнення системи охорони здоров'я країни.

Завдяки енергійній діяльності Анатолія Миколайовича в Києві виросло “Медмістечко”, побудовані корпуси Інституту педіатрії, акушерства та гінекології, на Вінниччині - обшири славнозвісного курорту “Хмельник”, у Закарпатті – всевітньо відома алергологічна лікарня “Солотвино”. Були прийняті урядові рішення про створення низки навчальних та наукових установ (Української медичної

стоматологічної академії, Запорізького медінституту, госпіталю інвалідів Великої Вітчизняної війни, Республіканського центру медичної статистики, мережі протитуберкульозних, кардіологічних, наркологічних диспансерів, будинків малят) та будівництво обласних, міських, районних лікарень у більшості регіонів України. Цей перелік можна продовжувати й далі.

За назвами цих об'єктів, закладів, установ – його напружена творча праця, стреси, недоспані ночі роздумів, переживань.

В 1970 р. А.М. Зелінський координує роботу з боротьби з холерою в Одесі, Керчі та інших місцях, чим сприяє ліквідації небезпечної епідемії.

26 квітня 1986 року – Чорнобильське лихо... Анатолій Миколайович відповідає за медичне забезпечення евакуації населення, організацію обстеження евакуйованих, санітарну обробку, медичну допомогу ліквідаторам, йодопрофілактику на уражених територіях, дослідження повітря, води, створення медичних бригад і організацію роботи санітарного автотранспорту в 30-ти кілометровій зоні.

Особлива сторінка в державницькій діяльності Анатолія Миколайовича Зелінського – піклування про охорону здоров'я найменших громадян України. За його ініціативою в більшості регіонів України почалось будівництво обласних й міських дитячих лікарень за типовим проектом на 300 ліжок кожна. Завдяки його зусиллям була вдосконалена спеціалізована медична допомога дітям. На республіканському та обласних рівнях організовані відділення спеціалізованої педіатричної допомоги на базі НДІ, які були оснащені сучасною медичною апаратурою, обладнанням та устаткуванням; були створені умови для підготовки висококваліфікованих педіатрів та підвищення їх кваліфікації.

В період з 1987 року по 1993 рік А.М. Зелінський працював на посаді завідувача кафедри соціальної гігієни і організації охорони здоров'я по підвищенню кваліфікації керівних кадрів охорони здоров'я Національного медичного університету ім. О.О. Богомольця, згодом – доцентом цієї кафедри. За ці роки Анатолієм Миколайовичем було підготовлено біля 2000 організаторів і управлінців медичної галузі з питань організації і управління охороною здоров'я, а взагалі за період існування кафедри підготовлено біля 9 тисяч керівників медичних закладів.

Безперечно, в невеличкій статті не можливо розповісти про все, що стосується життя і невтомної праці непересічної особистості А. М. Зелінського. Він – справжній лицар охорони здоров'я, висококваліфікований професіонал, наполегливий трудівник. До цього слід додати чудові загальнолюдські якості: чесність, скромність,

порядність, терпимість, повага до всіх, хто працював і спілкувався. І в цьому А.М. Зелінський залишається взірцем для багатьох з нас.

З нагоди ювілею працівники кафедри соціальної гігієни і організації охорони здоров'я по підвищенню кваліфікації керівних кадрів охорони здоров'я Національного медичного університету ім. О. О. Богомольця щиро вітають шановного Анатолія Миколайовича Зелінського з 85-ти річчям, бажають йому доброго здоров'я і довгих років життя!

**Ледощук Б. О.**, д-р мед. наук, професор, завідувач кафедри соціальної гігієни і організації охорони здоров'я по підвищенню кваліфікації керівних кадрів охорони здоров'я НМУ ім. О.О. Богомольця.

## Хронологічний покажчик праць А.М. Зелінського

### 1965

1. **Опыт** изучения нуждаемости лиц 80 лет и старше в основных видах медицинской помощи и домах интернатах : автореф. дис. ... канд. мед. наук / Киев. мед. ин-т им. А. А. Богомольца. – К., 1965. – 15 с.

### 1970

2. **Претворение** в жизнь Ленинской программы социального страхования // Врачеб. дело. – 1970. – № 6. – С. 1–5.

### 1973

3. **Перспективы** роста. Поликлиника – ведущее звено // Мед. газета. – 1973. – 30 марта – С. 2.

### 1971

4. **Восьмая** пятилетка (1966-1970 гг.) – важный этап развития здравоохранения // Соц. гигиена организация здравоохранения и история медицины : респ. межвед. сборник. – К. : Здоров'я 1971. – Вып. 5. – С. 3–5.
5. **Врачебно-трудовая** экспертиза, восстановительное лечение и трудоустройство инвалидов / А. Н. Зелинский, А. Г. Каминский // Врачеб. дело. – 1971. – № 5. – С. 1–7.

### 1972

6. **Четырехлетний** опыт вакцинопрофилактики кори на Украине / К. М. Синяк, А. Н. Зелинский // Актуальные проблемы вирусологии и профилактики вирусных заболеваний : тез. 17 науч. сессии ин-та, посвящ. актуальным проблемам вирусологии и профилактики вирусных заболеваний, 24-27 окт. 1972 г. – М., 1972. – С. 465–466.

### 1973

7. **Перспективы** вакцинопрофилактики кори на Украине / К. М. Синяк, А. Н. Зелинский // Детские инфекции : респ. межвед. сборник. – К., 1973. – Вып. 3. – С. 49–54.



## 1974

8. **О состоянии** и мерах по дальнейшему улучшению медикаментозного обслуживания населения в Украинской ССР // Тр. 2 съезда фармацевтов Укр. ССР, 30 мая-1 июня 1972 г. – К., 1974. – С. 6–13.
9. **Состояние** лечебно-профилактической помощи населению УССР и задачи органов здравоохранения по ее дальнейшему улучшению // Соц. гигиена, организация здравоохранения и история медицины : респ. межвед. сборник. – К. : Здоров'я, 1974. – Вып. 7. – С. 3–8.
10. **Ред.** Социальная гигиена, организация здравоохранения и история медицины : респ. межвед. сб. / редкол.: К. Г. Васильев, П. П. Грабовский, А. А. Грандо, К. Ф. Дупленко, А. Н. Зелинский (отв. ред.) [и др.]. – К. : Здоров'я, 1974. – Вып. 7. – 179 с.

## 1975

11. **Вакцинопрофилактика** кори в Украинской ССР / А. Н. Зелинский, К. М. Синяк, Г. М. Строкотова [и др.] // Эпидемиология и профилактика вирусных инфекций : материалы Респ. науч. конф., 28-29 мая 1974 г. – К., 1975. – С. 12–14.
12. **Воздействие** специфической активной иммунизации на эпидемический процесс при кори / А. Н. Зелинский, К. М. Синяк, А. М. Меренкова [и др.] // Вопросы мед. вирусологии, 21-23 окт. 1975 г. : тез. докладов. – М., 1975. – С. 228–229.

## 1976

13. **Динамика** заболеваемости с временной утратой трудоспособности в Украинской ССР и ее экономические аспекты / А. Н. Зелинский, А. Д. Ярменчук // Соц. гигиена, организация здравоохранения и история медицины : респ. межвед. сборник. – К. : Здоров'я, 1976. – Вып. 8. – С. 69–73.
14. **Основные** направления развития здравоохранения Украинской ССР на 1976-1980 гг. // Девятый Укр. съезд гигиенистов и сан. врачей, 26-28 мая 1976 г. : тез. докладов. – К., 1976. – С. 151–153.
15. **Ред.** 7 Украинская Республиканская конференция анатомов, гистологов и эмбриологов, посвященная 100-летию со дня рождения академика

В.П. Воробьева, 22-23 июня 1976 г. : тез. докл. / редкол.: А. Н. Зелинский (отв. ред.), В. В. Бобин, В. И. Грищенко [и др.]. – Харьков, 1976. – 134 с.

16. **Ред.** Социальная гигиена, организация здравоохранения и история медицины : респ. межвед. сб. / редкол.: К. Г. Васильев, П. П. Грабовский, А. А. Грандо, К. Ф. Дупленко, А. Н. Зелинский (отв. ред.) [и др.]. – К. : Здоров'я, 1976. – Вып. 8. – 122 с.

### 1977

17. **Во имя** здоровья человека / А. Н. Зелинский, Я. Г. Олейниченко. – К. : Здоров'я, 1977. – 103 с.

18. **Достижения** фармацевтической науки і практики на Україні за 60 років Радянської влади // Фармацевт. журнал. – 1977. – № 5. – С. 12–24.

19. **Приоритет** профилактики // Мед. газета. – 1977. – 26 августа. – С. 1.

### 1978

20. **Состояние** офтальмологической помощи в УССР и перспективы ее развития / А. Н. Зелинский, В. В. Чекман // Шестой съезд офтальмологов УССР : тез. докладов. – Одесса, 1978. – С. 3.

21. **О состоянии** и мерах по развитию кардиологической службы в Украинской ССР // Соц. гигиена, организация здравоохранения и история медицины : респ. междувед. сборник. – К. : Здоров'я, 1978. – Вып. 9. – С. 8–11.

22. **Ред.** Социальная гигиена, организация здравоохранения и история медицины : респ. междувед. сб. / редкол.: А. А. Грандо, А. Н. Зелинский (отв. ред.), С. Н. Зорина [и др.]. – К. : Здоров'я, 1978. – Вып. 9. – 144 с.

### 1979

23. **Влияние** совершенствования работы противотуберкулезных учреждений на эпидемиологию туберкулеза в УССР / А. Н. Зелинский, А. С. Мамолат // Девятый Всесоюз. съезд фтизиатров : тез. докладов. – Кишинев, 1979. – С. 8–10.

24. **О состоянии** и основных направлениях развития лекарственной помощи в Украинской ССР // 3 съезд фармацевтов Укр. ССР, 5-7 сент. 1979 г. : тез. докладов. – Харьков, 1979. – С. 5–6.
25. **Общие** методические принципы совершенствования управления здравоохранением в Украинской ССР // Социальная гигиена, организация здравоохранения и история медицины : респ. междувед. сборник. – К. : Здоров'я, 1979. – Вып. 10. – С. 8–14.
26. **Основні** напрями розвитку лікарської допомоги в Українській РСР // Фармацевт. журнал. – 1979. – № 6. – С. 4–9.
27. **Состояние** и основные задачи совершенствования инфекционной службы в Украинской ССР // Диагностика, патогенез, лечение и профилактика острых кишеч. инфекций и вирус. гепатита : Первый Всесоюз. съезд инфекционистов, 11-14 дек. 1979 г. : тез. докладов. – К., 1979. – С. 3–7.
28. **Ред.** Социальная гигиена, организация здравоохранения и история медицины : респ. междувед. сб. / редкол.: А. А. Грандо, А. Н. Зелинский (отв. ред.), С. Н. Зорина [и др.]. – К. : Здоров'я, 1979. – Вып. 10. – 148 с.

## 1980

29. **Задачи** органов и учреждений здравоохранения Украинской ССР по усилению борьбы с распространением венерических заболеваний // Организация дермато-венерол. помощи и соврем. методы диагностики, лечения и профилактики распространенных, тяжелых и профессиональных дерматозов : тез. докл. 4 Респ. съезда дермато-венерологов УССР. – Харьков, 1980. – С. 3–5.
30. **Перспективы** развития : [о медицинской помощи в сельской местности ] // Мед. газета. – 1980. – 16 июля. – С. 1.
31. **Охрана** здоровья подрастающего поколения – важнейшая государственная задача // Соц. гигиена, организация здравоохранения и история медицины : респ. междувед. сборник. – К. : Здоров'я 1980. – Вып. 11. – С. 7–10.

32. **Сельская** служба здравоохранения Украины // Врачеб. дело. – 1980. – № 11. – С. 1–6.
33. **Ред.** Социальная гигиена, организация здравоохранения и история медицины : респ. междувед. сб. / редкол.: А. А. Грандо, А. Н. Зелинский (отв. ред.), С. Н. Зорина [и др.]. – К. : Здоров'я, 1980. – Вып. 11. – 131 с.

## 1981

34. **Охорона** здоров'я в Українській РСР в одинадцятій п'ятирічці. – К. : Здоров'я, 1981. – 80 с.
35. **Варта** найціннішого скарбу : [питання розвитку охорони здоров'я в республіці] // Рад. Україна. – 1981. – 21 черв.
36. **Взаимообусловленность** развития социальной гигиены и здравоохранения // 10 Укр. съезд гигиенистов, 14-16 окт. 1981 г. : тез. докладов. – К., 1981. – Т. 2. – С. 5–6.
37. **Назустріч** XXVI з'їзду КПРС // Педіатрія, акушерство і гінекологія. – 1981. – № 1. – С. 3–5.
38. **О состоянии** и мерах по дальнейшему развитию амбулаторно-поликлинической помощи населению Украинской ССР // Врачеб. дело. – 1981. – № 8. – С. 1–6.
39. **Основные** направления внедрения научной организации труда в стационарных учреждениях Украинской ССР // Проблема комплексного внедрения НОТ в лечебно-профилактических учреждениях : сб. науч. трудов. – М., 1981. – С. 23–27.
40. **Передовой** опыт – это резерв улучшения организации здравоохранения // Мед. газета. – 1981. – 1 апреля. – С. 1.
41. **Профилактика** и снижение стойкой утраты трудоспособности – одна из основных задач здравоохранения // Соц. гигиена, организация здравоохранения и история медицины : респ. междувед. сборник. – К. : Здоров'я, 1981. – Вып. 12. – С. 10–13.
42. **Санітарно-епідеміологічна** служба // Охорона здоров'я в Українській РСР в одинадцятій п'ятирічці. – К. : Здоров'я, 1981. – С. 39–51.

43. **Состояние** и задачи инфекционной службы Украинской ССР в 11 пятилетке / А. Н. Зелинский, А. Ф. Фролов // *Врачеб. дело.* – 1981. – № 5. – С. 1–6.
44. **Ред.** Социальная гигиена, организация здравоохранения и история медицины : респ. междувед. сб. / редкол.: А. А. Грандо, А. Н. Зелинский (отв. ред.), С. Н. Зорина [и др.]. – К. : Здоров'я, 1981. – Вып. 12. – 143 с.

## 1982

45. **Доброго** здоров'я хліборобові : [про досвід орг. мед. обслуговування сільського населення в республіці] // *Сіл. вісті.* – 1982. – 25 лип.
46. **Медицинское** обслуживание инвалидов и ветеранов войны // *Врачеб. дело.* – 1982. – № 5. – С. 6–9.
47. **Организационные** основы реабилитации онкологических больных и задачи по ее совершенствованию / А. Н. Зелинский, А. Е. Присяжнюк // *Реабилитация больных злокачест. новообразованиями : тез. докл. Респ. науч. конф., 27-28 мая 1982 г.* – Винница, 1982. – С. 4–7.
48. **Передовому** опыту здравоохранения – широкое распространение // *Соц. гигиена, организация здравоохранения и история медицины : респ. междувед. сборник.* – К. : Здоров'я, 1982. – Вып. 13. – С. 3–7.
49. **Ред.** Социальная гигиена, организация здравоохранения и история медицины : респ. междувед. сб. / редкол.: В. Н. Гирич, А. А. Грандо, А. Н. Зелинский (отв. ред.) [и др.]. – К. : Здоров'я, 1982. – Вып. 13. – 136 с.

## 1983

50. **Научная** организация труда в больничных учреждениях Украинской ССР // *Соц. гигиена, организация здравоохранения и история медицины : респ. междувед. сборник.* – К. : Здоров'я, 1983. – Вып. 14. – С. 3–8.
51. **Неоцінений** скарб : [про охорону здоров'я в республіці] // *Рад. Україна.* – 1983. – 7 квіт.

52. **Основные** задачи развития и совершенствования инфекционной службы Украинской ССР // Второй съезд инфекционистов УССР, 15-17 сент. 1983 г. : тез. докладов. – К., 1983. – С. 3–5.

53. **Ред.** Социальная гигиена, организация здравоохранения и история медицины : респ. междувед. сб. / редкол.: В. Н. Гирич, А. А. Грандо, А. Н. Зелинский (отв. ред.) [и др.]. – К. : Здоров'я, 1983. – Вып. 14.– 143 с.

## 1984

54. **Найголовніше** багатство : [бесіда з першим заст. міністра охорони здоров'я УРСР А.М. Зелінським про організацію охорони здоров'я дітей / записав М. Пастушенко] // Робітн. газета. – 1984. – 7 квіт.

55. **Научная** организация труда в интенсификации здравоохранения УССР // Соц. гигиена, организация здравоохранения и история медицины : респ. междувед. сборник. – К. : Здоров'я, 1984. – Вып. 15. – С. 7–11.

56. **Охороні** праці [трудівників сільського господарства області] – постійну увагу // Вінниц. правда. – 1984. – 4 трав.

57. **Состояние** и перспективы развития офтальмологической службы Украинской ССР // 7 съезд офтальмологов Укр. ССР, 13-15 нояб. 1984 г. : тез. докладов. – Одесса. 1984. – С. 3–6.

58. **Ред.** Социальная гигиена, организация здравоохранения и история медицины : респ. междувед. сб. / редкол.: В. Н. Гирич, А. А. Грандо, А. Н. Зелинский (отв. ред.) [и др.]. – К. : Здоров'я, 1984. – Вып. 15. – 142 с.

## 1985

59. **Медицинское** обеспечение ветеранов войны // Сов. здравоохранение. – 1985. – № 9. – С. 34–37.

60. **Организация** медицинского обслуживания ветеранов войны в Украинской ССР // 1 съезд соц. гигиенистов и организаторов здравоохранения Укр. ССР : тез. докладов. – Днепропетровск, 1985. – Ч. 2. – С. 35–38.

61. **Организация** медицинской помощи женщинам и детям в сельской местности УССР // Соц. гигиена, организация здравоохранения и история медицины : респ. междувед. сборник. – К. : Здоров'я, 1985. – Вып. 16. – С. 26–30.
62. **Расширение** объема и повышения качества внебольничной помощи – основные задачи органов и учреждений здравоохранения / А. Н. Зелинский, В. М. Козлюк // 1 съезд соц. гигиенистов и организаторов здравоохранения Укр. ССР : тез. докладов. – Днепропетровск, 1985. – Ч. 2. – С. 3–5.
63. **Состояние** и перспективы развития стационарной помощи в Украинской ССР // Всесоюз. совещание по совершенствованию стационарной мед. помощи : тез. докладов. – Уфа, 1985. – С. 13–15.
64. **Ред.** 1 съезд социальных гигиенистов и организаторов здравоохранения Украинской ССР : тез. докл. / редкол.: А. Е. Романенко, А. Н. Зелинский, П. Г. Отрощенко [и др.]. – Днепропетровск, 1985. – Ч. 1. – 114 с.
65. **Ред.** 1 съезд социальных гигиенистов и организаторов здравоохранения Украинской ССР : тез. докл. / редкол.: А. Е. Романенко, А. Н. Зелинский, П. Г. Отрощенко [и др.]. – Днепропетровск, 1985. – Ч. 2. – 100 с.
66. **Ред.** Социальная гигиена, организация здравоохранения и история медицины : респ. междувед. сб. / редкол.: В. Н. Гирич, А. А. Грандо, А. Н. Зелинский (отв. ред.) [и др.]. – К. : Здоров'я, 1985. – Вып. 16. – 135 с.

## 1986

67. **Основні** напрями розвитку охорони здоров'я і медичної науки в Українській РСР у дванадцятій п'ятирічці / А. М. Зелінський, В. В. Васько, В. В. Ветчинін [та ін.]. – К. : Здоров'я, 1986. – 87 с.
68. **Методологическое** и научно-организационное обеспечение разработки мероприятий по дальнейшему совершенствованию организации диспансеризации населения УССР / А. Н. Зелинский, Н. А. Леоненко, Л. М. Барановская // Соц. гигиена, организация здравоохранения и

история медицины : респ. межвед. сборник. – К. : Здоров'я, 1986. – Вып. 17. – С. 7–10.

69. **Підсумки** діяльності органів і установ охорони здоров'я республіки щодо охорони здоров'я жінок і дітей в одинадцятій п'ятирічці і завдання на дванадцяті п'ятирічку в світлі рішень 27 з'їзду КПРС і 27 з'їзду компартії України // Педіатрія, акушерство і гінекологія. – 1986. – № 6. – С. 3–7.
70. **Современные** аспекты дальнейшего развития специализированной медицинской помощи в Украинской ССР / А. Н. Зелинский, И. И. Мавров // Пятый съезд дерматовенерологов УССР, ноябрь 1986 г. : тез. докладов. – Харьков, 1986. – С. 2.
71. **Ред.** Социальная гигиена, организация здравоохранения и история медицины : респ. межвед. сб. / редкол.: В. Н. Гирин, А. А. Грандо, А. Н. Зелинский (отв. ред.) [и др.]. – К. : Здоров'я, 1986. – Вып. 17. – 128 с.

## 1987

72. **Охрана** здоровья трудящихся республики – комплексная задача всех отраслей народного хозяйства УССР // Соц. гигиена, организация здравоохранения и история медицины : респ. межвед. сборник. – К. : Здоров'я, 1987. – Вып. 18. – С. 3–7.
73. **Развитие** лечебно-профилактической помощи в Украинской ССР / А. Н. Зелинский, Н. А. Леоненко, В. М. Козлюк [и др.] // Здравоохранение и мед. наука в Укр. ССР : в 3-х т. – К. : Здоров'я, 1987. – Т. 1 : Здравоохранение в Укр. ССР. Пути и итоги развития. – С. 52–92.
74. **Ред.** Здравоохранение и медицинская наука в Украинской ССР : в 3 т. – К. : Здоров'я, 1987. – Т. 1 : Здравоохранение в Украинской ССР. Пути и итоги развития / редкол.: В. В. Ветчинин, А. А. Грандо, К. Ф. Дупленко, А. Н. Зелинский (зам. отв. ред.) [и др.]. – 480 с.
75. **Ред.** Социальная гигиена, организация здравоохранения и история медицины : респ. межвед. сб. / редкол.: А. А. Грандо, А. Н. Зелинский (отв. ред.), В. М. Козлюк [и др.]. – К. : Здоров'я, 1987. – Вып. 18. – 126 с.

## 1988

76. **Ред.** Социальная гигиена, организация здравоохранения и история медицины : респ. межвед. сб. / редкол.: А. А. Грандо, А. Н. Зелинский



(отв. ред.), В. М. Козлюк [и др.]. – К. : Здоров'я, 1988. – Вып. 19. – 134 с.

### 1989

77. **Основные** пути организации наркологической помощи населению СССР / З. Н. Болотова, А. Н. Зелинский // Соц. гигиена, организация здравоохранения и история медицины : респ. межвед. сборник. – К. : Здоров'я, 1989. – Вып. 20. – С. 43–45.

### 1990

78. **Опыт** оптимизации учебного процесса в системе последипломной подготовки руководящих кадров здравоохранения / А. Н. Зелинский, А. П. Матвеева // Соц. гигиена, организация здравоохранения и история медицины : респ. межвед. сборник. – К. : Здоров'я, 1990. – Вып. 21. – С. 38–41.

79. **Опыт** подготовки и проведения деловой игры “Разработка комплексной программы профилактики заболеваний и формирования здорового образа жизни населения СССР на период до 2000 года” на циклах тематического усовершенствования для руководителей органов и учреждений здравоохранения // Материалы 2 съезда соц. гигиенистов и организаторов здравоохранения СССР, 3-5 окт. 1990 г. – К., 1990. – Ч. 1. – С. 133–136.

80. **Проблемы** совершенствования подготовки руководящих кадров здравоохранения в современных условиях преобразования общества / А. Н. Зелинский, А. А. Шелюженко, А. П. Матвеева [и др.] // Материалы 2 съезда соц. гигиенистов и организаторов здравоохранения СССР, 3-5 окт. 1990 г. – К., 1990. – Ч. 1. – С. 136–139.

### 1992

81. **Концептуальные** подходы к использованию нового хозяйственного механизма в качестве развития бюджетно-страховой медицины / А. Н. Зелинский, А. А. Шелюженко, Б. М. Дучинский [и др.] // Підсумки та проблеми освоєння нового господарського механізму в системі охорони здоров'я України : матеріали Всеукр. наук.-практ. конф., жовт. 1992 р. – Житомир, 1992. – С. 41–42.

82. **Тенденции** состояния здоровья сельского населения и пути совершенствования его медико-социального обеспечения /

А. Н. Зелинский, А. А. Шелюженко, А. П. Матвеева [и др.] // Соц. гигиена, орг. здравоохран. и история медицины : респ. межвед. сборник. – К. : Здоров'я, 1992. – Вып. 23. – С. 57–60.

**Зелинський Анатолій Миколайович**  
**(до 85-річчя з дня народження)**

6 листопада 2009 р. відзначає ювілей – 85 років життя

відомий український фахівець в галузі соціальної гігієни, організації та управління охороною здоров'я – кандидат медичних наук, доцент, заслужений лікар УРСР Анатолій Миколайович Зелинський.

Анатолій Миколайович народився в с. Ждановка Хмельницького р-ну Вінницької області в сім'ї службовця цукрового заводу. В 1941 р. вступив на лікувальний факультет Воронежського медичного інституту. З другого курсу був призваний до служби в Північному Військово-морському флоті (1942-1946) – червонофлотець, старшина 2-го Червонопрапорного морського радіозагону. Брав участь у боях за визволення військово-морської бази Петсамо (Печенга).

В 1946-1950 рр. студент Чернівецького, з 1947 р. – Вінницького медичного інституту (м. Чернівці, м. Вінниця).

Після закінчення Вінницького медичного інституту (1950) Анатолій Миколайович працював: завідуючим райздороввідділом і лікарем-інфекціоністом Оратовської районної лікарні Вінницької області (липень 1950-червень 1951); завідуючим сектора кадрів, заступником завідувача Вінницьким облздороввідділом (червень 1951-листопад 1954); інструктором, зав. сектором охорони здоров'я, заступником завідувача відділом ЦК КП України (листопад 1954-вересень 1970).

Медичній громадськості Анатолій Миколайович був добре знайомий як особа, яка 17 років була першим заступником Міністра охорони здоров'я УРСР (1970-1987), 6 років завідувачем кафедри соціальної гігієни і організації охорони здоров'я по підвищенню кваліфікації керівних кадрів охорони здоров'я Київського медичного інституту імені академіка О.О. Богомольця (1987-1993).

При його активній участі в Українській республіці було здійснено ряд важливих заходів по розвитку охорони здоров'я, покращенню медичного обслуговування населення, посиленні профілактичної діяльності закладів охорони здоров'я та зміцненні їх матеріально-технічної бази. Передусім це: створення медичних інститутів у Запоріжжі, Полтаві, Тернополі, реорганізація мережі НДІ та створення нових – геронтології, отоларингології, ендокринології, урології. Анатолій Миколайович був ініціатором організації Республіканського госпіталю для інвалідів Великої Вітчизняної війни в с. Цибли Київської області, республіканського диспансеру радіаційного захисту; передачі кількох приміщень для розміщення НДІ педіатрії, акушерства і гінекології тощо.

Під безпосереднім його керівництвом були здійснені заходи щодо створення спеціалізованих центрів, будівництва дитячих обласних лікарень та госпіталів ветеранів Великої Вітчизняної війни, будинків дитини.

Під час роботи на кафедрі багато уваги приділяв якості підготовки керівних кадрів охорони здоров'я України.

Читав теоретичний курс, зокрема, розділи: організація лікувально-профілактичної допомоги дітям, сільському населенню і людям похилого віку і ін.

З його участю підготовлено біля трьох тисяч керівних кадрів охорони здоров'я.

Практичний курс проводив безпосередньо в передових лікувально-профілактичних закладах охорони здоров'я, які добре знав, працюючи першим заступником міністра охорони здоров'я з 1970 по 1987 рр.

Підпорядкована йому служба медичної статистики УРСР удосконалює свою роботу, проблемні питання розглядаються на колегіях МОЗ УРСР, наукових конференціях, активно впроваджується обчислювальна техніка, створюється РІОЦ МОЗ, Республіканське бюро-центр медичної статистики, на колегії прийнято рішення про створення кафедри медичної статистики в м. Києві (1978, 1979 рр.).

За участю А.М. Зелінського з квітня по грудень 1986 р. були здійснені заходи щодо медичного забезпечення населення, яке постраждало внаслідок Чорнобильської катастрофи, евакуації населення, оздоровлення дітей, санаторного лікування потерпілих, створення мережі спеціалізованих закладів тощо.

А.М. Зелінський є автором 150 друкованих праць, присвячених: вивченню потреб осіб похилого віку в основних видах медичної допомоги; способу життя і старінню людини; охороні здоров'я в УРСР; організації лікувально-профілактичної допомоги населенню; підготовці керівних кадрів; вірусним інфекціям.

А.М. Зелінський 14 років був відповідальним редактором збірника «Соціальна гігієна, організація охорони здоров'я та історія медицини» (1974-1988). За цей період вийшло з друку 13 збірників (№ 7-19).

Анатолій Миколайович Зелінський – приклад служіння справі охорони здоров'я, рицар честі. Ще на початку 80-х років крупний український фахівець соціальної гігієни, медичної та демографічної статистики Грабовський Петро Петрович дав йому оцінку: «Анатолію Миколайовичу як чиновнику в охороні здоров'я у кращому розумінні слова рівних в Радянському Союзі немає».

Анатолій Миколайович нагороджений двома орденами Трудового Червоного Прапора (1966, 1971 рр.), двома орденами «Знак пошани» (1961, 1981 рр.), орденом Вітчизняної війни II ст. (1985 р.), орденом «За мужність» (1999 р.), медалями – «За оборону Заполяр'я» (1944 р.), «За боевые заслуги»

(1945 р.), «За победу над Германией» у Великій Вітчизняній війні 1941-1945 рр., іншими урядовими нагородами.

Щиро вітаємо шановного ювіляра! Зичимо міцного здоров'я, щастя, довгих літ бадьорості та усіх земних благ.

Доценко В.М., Загородній В.В., Матвеева Г.П.,  
Москалец Г.М., Нековаль В.Т.

**Фото**









## Література про А.М. Зелінського

1. **Віленський Ю.** Видатний будівничий охорони здоров'я. До 80-річчя від дня народження Анатолія Миколайовича Зелінського / Ю. Віленський, В. Мовчанюк // Ваше здоров'я. – 2004. – № 43. – С. 7.
2. **Зелинский** Анатолий Николаевич : [біогр. справка] // Макаренко И. М. Биогр. словарь заведующих кафедрами и профессоров Киев. мед. института (1841-1991) / И. М. Макаренко, И. М. Полякова. – К. : Здоров'я, 1991. – С. 42.
3. **Зелінський** Анатолій Миколайович : [біогр. довідка] // Макаренко І. М. Біогр. довідник завідувачів кафедр та професорів Нац. мед. університету ім. О. О. Богомольця (1841-2001) / І. М. Макаренко, І. М. Полякова. – К. : Століття, 2001 – С. 60.
4. **Зелінський** Анатолій Миколайович : [біогр. довідка] // Москаленко В. Ф. Біогр. словник завідувачів кафедр та професорів Нац. мед. ун-ту ім. О. О. Богомольця (1841-2006) / В. Ф. Москаленко, І. М. Полякова. – К. : Століття, 2006. – С. 92–93.
5. **Зелінський** Анатолій Миколайович (до 85-річчя з дня народження) / В. М. Доценко, В. В. Загородний, Г. П. Матвеева, Г. М. Москалец, В. Т. Нековаль // Україна. Здоров'я нації. – 2009. – № 3.
6. **Каліта В.** ...Та не судимі будете : [діяльність А.М. Зелінського в галузі охорони здоров'я у Києві ] / В. Каліта // Ваше здоров'я. – 2005. – № 16. – С. 13.
7. **Кафедра** соціальної гігієни та організації охорони здоров'я по підвищенню кваліфікації керівних кадрів охорони здоров'я. Історія кафедри [Електронний ресурс] : [біогр. довідка]. – Шлях доступу : <http://www.nmu.edu.ua> – Назва з екрану.

## ЗМІСТ

Від укладачів .....	3
Основні дати життя і діяльності А.М. Зелінського .....	4
Його життя і діяльність пов'язане з турботою про людей.....	5
Хронологічний показчик праць А.М. Зелінського.....	8
Фото .....	19
Література про А.М. Зелінського.....	25

**Біобібліографічний покажчик**

**Анатолій Миколайович Зелінський**

Біобібліографічний покажчик

**Укладачі:**

Корнілова Л.Є.  
Гулівець М.І.

**Комп'ютерний набір**  
Кручко О. М.

**Відповідальний за випуск**

Остапенко Т.А.